

Stop Waste Colonialism Info Sheet - TWI

Campaign website: <https://stopwastecolonialism.org/>

The Or Foundation Instagram: [@theorispresent](https://www.instagram.com/theorispresent)

Dən ne əfi a əredi nnipakuo bi so?

Sə əfi redi nnipakuo bi so a na yerekyere sənea nnipa bi de əfi ahodoo akəntən kuo foforo bi so wə wən kurom. Kwan baako a afadee nnwumakuo no fa so ma əfi so te ne sə wəbetontən bronı waawu ntaadee ne afadee ahodoo bi. Nnipa biara wə akwanya sə əmane **ne ntaadee ahodoo mmiənsa** de kə əman foforo a wonni akwan a wəfa so di wən ho nni. Yəhunu saa neyee yi mpən pii no ara wə Kantamanto dwadibea a ewo Nkran no. Saa beaee yi ne beaee kesee pa ara a wətən bronıwaawu ntaadee wə wiase yi mu.

- Nnipa a wəwə wiase atififam no taa to nneəma ma no boro so. Nhwəso bi ne sə, **nnipa wəfiri France tə ntaadee beyə 36 wə afe biara mu**. Aman a wəwə wiase atififam no nni nsase ənna wəmpəsə wənwumadi ne wəmfasoo bəba fam.
- Nnwumakuo a wəwə wiase atififam no tae tən nneəma a əyə papa na wəde nneəma a əyə papa ako amanhodoo so wə bere wərekyere se əyə ahumməborə. Wəde saa nneəma yi ba amaaman ahodoo so de kyere se əyə mmoa a wəde reboa mpotam ahodoo bi tese Kantamanto.
- Mfasoo a əba no nyinaa ka nnwumakuo a ewo wiase atififam no ho. Sika beyə \$325 million na kantamanto səe wə bronıwaawu ntaadee ho afe biara mu. Saa sika yi mu \$ 182 million kə nnwumakuo a wəwə wiase atififam a wəde nneəma mannee wə afe 2020 mu.
- Efi a efiri afadee mu abeyə Ghana haw kəsees pa ara a ərema əman no **resəe sika, resəe nneəma ahodoo pii ne nneəma a ewo əman no mu**.

Dən ne EPR?

EPR gyina wə ma Extended Producer Responsibility. Eyi yə nhyeheyəe bi a yasetana mu əhwə sə edi dwuma son wə afadee bi nna dodow a edi wo asase so. Saa nhyeheyəe yi ho hia yiye. Afadee a yeyə ama no mu so afi 2000 kosi 2014 mu. Afadee ahodow a əbaa dwaman so **afe 2014** no boroo billion əha. Nnə yi no, ntoma ne mpaboa nnwumakuo no na wədi nwusie **əha mu nkyekyemdu (10%) kəka GHG nwusie no ho**. Sə saa nwumakuo yi amfa nhyeheyəe angu akwan mu a ənnuru afe 2050 mu no, wəde wusie no beyə **əha mu nkyekyemdu aduonu nsiah (26%) na əbəka wiam mframə ahodoo no ho**.

Dən ne Or Foundation botaeə?

Yəbəsərə wən a wəka a əwom, mpaninfoo a wədeda kuo ahodoo ano ne Producer Responsibility kuo ahodoo sə EPR nhyeheyəe a əfa afadee ahodoo ho no bəyə adwuma wə berə a wobegyina nneəma hodoo mmiənsa so:

1. **Sika dodoə a yəde bəsisie mpotam:** ewə sə saa sika yi di nhyeheyəe a yəde gye too ne adee no boo no so.
2. **Wiase nyinaa bu ho akontaa:** əsə sə sika ahodoo a əba no, wəkyə no pərəsəpə ne nneəma biara a əho behia. Biribi tese ntoba kakra a wəbəgyegye de aboa beaee a wətən nneəma fi gu.
3. **Sə yəbəka nneəma dodow:** əsə sə nnipa pii no ara kyere nneəma dodoə a wəwə na afie wətən nneəma foforo so əha mu nkyekyemdu aduanan (40%).

Botaes bən na əda Stop Waste Colonialism dawurubə yi ho?

- Ma wiase nyinaa nhunu se Kantamanto nso de ahokeka bi reko.
- Tre wo ntaban mu na pe kamafoo a ɔde nsəmhia a efa Kantamanto ho no bəkə mpaninfoo anim.
- Hwə se biribiara a Stop waste colonialism fo akyerew no bedikan wo bere biara a worekasa fa EPR ho.
- Hwə se nhyehyees a EPR fo no de aba no bəboa Kantamanto ne beaee biara a ete saa no. Saa nhyehyees yi hye aseə wə Europe man ahodoo no mu. Saa nhyehyees yi ahye aseə wə USA a ede mpuntuo aba ho na saa kuo yi bəpagya mu de akə Global North nyinaa.